

**Postup na identifikáciu žiadateľa ako podniku v ťažkostiach
podľa Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu
a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (2014/C 249/01)**

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK.....	2
1 ÚVOD.....	3
2 VŠEOBECNÉ VÝCHODISKÁ	3
3 DEFINÍCIE POJMOV	4
4 APLIKÁCIA BODU 20 USMERNENIA NA JEDNOTLIVÉ TYPY OBCHODNÝCH SPOLOČNOSTÍ A FYZICKÚ OSOBU – PODNIKATEĽA	5
4.1 <i>Písm. a) - spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, družstvo, štátny podnik, pozemkové spoločenstvo.....</i>	<i>5</i>
4.2 <i>Písm. b) - fyzická osoba – podnikateľ, verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť</i>	<i>5</i>
4.3 <i>Písm. c) – všetci žiadatelia.....</i>	<i>7</i>
4.4 <i>Písm. d) - všetci žiadatelia, ktorí nie sú klasifikovaní ako MSP</i>	<i>7</i>
ZOZNAM TABULIEK.....	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
PRÍLOHY	8
<i>Príloha 1 – Súbor vo formáte Microsoft Excel na rýchlu identifikáciu podniku v ťažkostiach (elektronická príloha).....</i>	<i>8</i>

ZOZNAM SKRATIEK

<i>Skratka</i>	<i>Názov</i>
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
NFP	Nenávratný finančný príspevok
EBITDA	Zisk pred úrokmi, zdanením a odpismi

1 ÚVOD

Tento postup napomáha ohraničiť podnik v ťažkostiach v zmysle **Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (2014/C 249/01)** (ďalej len „Usmernenie“). Súčasťou postupu je aj priložený súbor vo formáte MS Excel s názvom „Súbor vo formáte Microsoft Excel na rýchlu identifikáciu podniku v ťažkostiach“, ktorý slúži na rýchlu identifikáciu podniku v ťažkostiach.

2 VŠEOBECNÉ VÝCHODISKÁ

Identifikácia podniku ako podniku v ťažkostiach vychádza z **Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (2014/C 249/01)** (ďalej iba „Usmernenie“) z bodu 20 a 24.

Usmernenie v časti 2 bod 20 uvádza: „*Na účely týchto usmernení sa podnik považuje za podnik v ťažkostiach, keď je bez intervencie štátu takmer s určitou odsúdenou na vylúčenie z podnikateľskej činnosti v krátkodobom alebo strednodobom horizonte. Podnik sa preto považuje za podnik v ťažkostiach vtedy, ak nastane aspoň jedna z nasledujúcich okolností:*

- a) *v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným¹, keď sa viac ako polovica jej upísaného základného imania² prekryla akumulovanými stratami. To je prípad, keď odpočet akumulovanej straty z rezerv (a všetkých ostatných prvkov všeobecne považovaných za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) vedie k zápornej súhrnnej sume, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania;*
- b) *v prípade spoločnosti, kde aspoň niektorí spoločníci neobmedzene ručia za záväzky spoločnosti³, keď sa viac ako polovica kapitálu vykazovaného na účtoch firmy prekryla akumulovanými stratami;*
- c) *keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania, alebo spĺňa kritéria podľa vnútroštátneho práva na zaradenie do kolektívneho konkurzného konania na žiadosť veriteľov;*
- d) *v prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:*
 - i. *bol účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému imaniu vyšší než 7,5 a*
 - ii. *pomer zisku podniku pred úrokmi, zdanením a odpismi (EBITDA) k úrokovému krytiu bol nižší než 1,0.“*

Bod 20, písm. d), odrážka ii. je potrebné vnímať ako sledovanie ukazovateľa úrokového krytia na základe EBITDA, ktorý má byť nižší než 1,0. Detailný postup výpočtu je uvedený v kapitole 4.4.

Usmernenie v časti 2 bod 24 uvádza: „*Na účely týchto nariadení a oznámení, a pokiaľ v nich nie je definované inak:*

- a) *pod pojmami „podniky v ťažkostiach“ alebo „firmy v ťažkostiach“ by sa mali rozumieť podniky v ťažkostiach v zmysle bodu 20 týchto usmernení a*
- b) *malý a stredný podnik, ktorý existuje menej ako tri roky, sa nebude považovať za podnik v ťažkostiach, pokiaľ nespĺňa podmienky stanovené v bode 20 písm. c).“*

Na základe definície uvedenej v prílohe odporúčania Komisie zo 6. mája 2003 týkajúcej sa mikro, malých a stredných podnikov (2003/361/ES) je podľa definičných znakov (počet zamestnancov, výška ročného obratu a celkového majetku) stanovené, že kategóriu mikro, malých a stredných podnikov („MSP“) tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 mil. EUR a/alebo celková ročná súvaha (celkový majetok) nepresahuje 43 mil. EUR.

¹ Toto sa vzťahuje predovšetkým na druhy spoločností uvedené v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19).

² Tam, kde je to relevantné, „základné imanie“ zahŕňa aj prípadné emisné ážio.

³ Toto sa vzťahuje predovšetkým na typy spoločností uvedené v prílohe II k smernici 2013/34/EÚ.

Aplikáciou zásady opatrnosti a princípu zdravého finančného riadenia PPA vyžaduje preukazovanie identifikácie podniku v ťažkostiach každý rok počas trvania projektu.

3 DEFINÍCIE POJMOV

Pochopenie toho, aký význam Komisia prikladá vlastným zdrojom financovania činnosti podnikateľa, považujeme za kľúčové pre akýkoľvek ďalší výklad. Usmernenie bližšie nerozvádza štruktúru vlastných zdrojov financovania podniku, nakoľko táto je podrobne stanovená predpismi a postupmi z oblasti účtovníctva. Pre vysvetlenie však môžeme uviesť, že vlastné zdroje podniku sú tvorené predovšetkým základným imaním, rezervným fondom a aktuálnym hospodárskym výsledkom, ďalej nerozdelným ziskom minulých rokov, ostatnými fondmi tvorenými zo zisku, vkladmi spoločníkov do spoločnosti mimo základného imania (kapitálové fondy). Základné imanie tvorí iba jednu časť vlastných zdrojov a vzhľadom na štruktúru vlastných zdrojov, jeho výška nemusí byť rozhodujúca pre určenie výšky vlastných zdrojov, ktoré má podnik k dispozícii na krytie prípadnej straty.

Vzhľadom na to, že jednotlivé pojmy nie sú v platnej legislatíve striktné upravené, ich interpretácia môže byť rôzna. Tabuľka 1 preto uvádza prehľad vysvetlenia relevantných pojmov pre účely tohto dokumentu, ktoré vychádzajú z medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS) alebo všeobecne používaných definícií účtovných a finančných pojmov v praxi. Pri jednotlivých pojmoch je v zátvorke uvedený aj anglický ekvivalent použitý v anglickej verzii Usmernenia.

Tabuľka 1: Vysvetlenia účtovných a finančných pojmov

Pojem	Vysvetlenie
<i>Akumulované straty (Accumulated losses)</i>	Neuhradená strata minulých rokov vrátane straty za bežné obdobie ak vznikla
<i>Vlastné imanie (Equity)</i>	Rozdiel majetku a záväzkov podniku
<i>Dlh (Debt)</i>	Cudzí kapitál, resp. celkové záväzky podniku
<i>Ukazovateľ celkovej zadlženosti k vlastnému imaniu (Debt equity ratio)</i>	Pomer cudzieho kapitálu (celkové záväzky) k vlastnému kapitálu
<i>Kapitál (Capital)</i>	vlastný kapitál (vlastné imanie)
<i>Zisk pred úrokmi, zdanením a odpismi (EBITDA)</i>	Súčet zisku podniku po zdanení, dani z príjmov, rozdielu nákladových a výnosových úrokov, odpisov nehmotného a hmotného majetku.
<i>Ukazovateľ úrokového krytia na základe EBITDA (EBITDA Interest coverage ratio)</i>	Podiel zisku podniku pred úrokmi a zdanením navýšeného o odpisy (EBITDA) a nákladových úrokov
MSP (SME)	Na základe definície uvedenej v prílohe odporúčania Komisie zo 6. mája 2003 týkajúcej sa mikro, malých a stredných podnikov (2003/361/ES) je podľa definíčných znakov (počet zamestnancov, výška ročného obratu a celkového majetku) stanovené, že kategóriu mikro, malých a stredných podnikov („MSP“) tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 mil. EUR a/alebo celková ročná súvaha (celkový majetok) nepresahuje 43 mil. EUR.

4 APLIKÁCIA BODU 20 USMERNENIA NA JEDNOTLIVÉ TYPY OBCHODNÝCH SPOLOČNOSTÍ A FYZICKÚ OSOBU – PODNIKATEĽA

V súlade s Usmernením sa podnik sa považuje za podnik v ťažkostiach vtedy, ak nastane aspoň jedna z okolností uvedených v písmenách a), b), c) a d). Nasledujúca časť detailnejšie špecifikuje jednotlivé okolnosti a zároveň ohraničuje platnosť Usmernenia vzhľadom na jednotlivé právne formy podnikov a taktiež spôsob vedenia účtovníctva.

4.1 Písm. a) - spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, družstvo, štátny podnik, pozemkové spoločenstvo

V prvom rade je potrebné ustáliť okruh spoločností, ktorých sa znenie bodu 20 písm. a) Usmernenia týka. Hoci v samotnom texte Usmernenia sa výslovne uvádza len spoločnosť s ručením obmedzeným, text Usmernenia obsahuje odkaz pod čiarou, podľa ktorého sa toto pravidlo vzťahuje na všetky druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I. k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ. Bod 20 písm. a) Usmernenia sa vzťahuje aj na akciovú spoločnosť, družstvo, štátny podnik a pozemkové spoločenstvo.

Usmernenie bodu 20 písm. a) hovorí, že ide o podnik v ťažkostiach „v prípade spoločnosti s ručením obmedzením⁴, keď sa viac ako polovica jej upísaného základného imania⁵ prekryla akumulovanými stratami. To je prípad, keď odpočet akumulovanej straty z rezerv (a všetkých ostatných prvkov všeobecne považovaných za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) vedie k zápornej súhrnnej sume, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania“. Splnenie tejto podmienky sa preveruje nasledovne:

- ak hodnota uvedená v riadku 80 (Vlastné imanie) mínus hodnota uvedená v riadku 81 (Základné imanie) mínus hodnota uvedená v riadku 85 (Emisné ážio)⁶ predstavuje zápornú hodnotu a jej absolútna hodnota je väčšia ako ½ hodnoty uvedenej v riadku 81 (Základné imanie) za bežné obdobie súvahy, ide o podnik v ťažkostiach.
- Ak žiadateľ využíva štatút mikro účtovnej jednotky, tak potom ak hodnota uvedená v riadku 25 (Vlastné imanie) mínus hodnota uvedená v riadku 26 (Základné imanie) mínus hodnota účtu 412: Emisné ážio (aplikovateľné pre akciové spoločnosti) predstavuje zápornú hodnotu a jej absolútna hodnota je väčšia ako ½ hodnoty uvedenej v riadku 26 (Základné imanie) za bežné obdobie súvahy, ide o podnik v ťažkostiach.

4.2 Písm. b) - fyzická osoba – podnikateľ, verejná obchodná spoločnosť a komanditná spoločnosť

Usmernenie bodu 20 písm. b) hovorí, že ide o podnik v ťažkostiach: „v prípade spoločnosti, kde aspoň niektorí spoločníci neobmedzene ručia za záväzky spoločnosti⁷, keď sa viac ako polovica kapitálu vykazovaného na účtoch firmy prekryla akumulovanými stratami.“ Splnenie tejto podmienky sa preveruje nasledovne:

- **Žiadatelia účtujúci v sústave podvojného účtovníctva**
 - ak súčet hodnoty na riadku 100 (Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení) predstavuje stratu (záporná hodnota) a hodnota neuhradenej straty minulých rokov na riadku s názvom „Neuhradená strata minulých rokov“ (r. 99) predstavuje

⁴ Toto sa vzťahuje predovšetkým na druhy spoločností uvedené v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19)

⁵ Tam, kde je to relevantné, „základné imanie“ zahŕňa aj prípadné emisné ážio.

⁶ Emisné ážio sa berie do úvahy len v prípade akciových spoločností; pri ostatných typoch spoločností je irelevantné

⁷ Toto sa vzťahuje predovšetkým na typy spoločností uvedené v prílohe II k smernici 2013/34/EÚ.

zápornú hodnotu a jej absolútna hodnota je väčšia ako ½ hodnoty uvedenej v riadku 80 (Vlastné imanie) za bežné obdobie súvahy, ide o podnik v ťažkostiach.

- Ak žiadateľ využíva štatút mikro účtovnej jednotky, tak potom ak súčet hodnoty na riadku 33 „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení“ predstavuje stratu (záporná hodnota) a hodnota na účte 429 „Neuhradená strata minulých rokov“ podľa stavu v účtovníctve predstavuje zápornú hodnotu a jej absolútna hodnota je väčšia ako ½ hodnoty uvedenej v riadku 80 (Vlastné imanie) za bežné obdobie súvahy, ide o podnik v ťažkostiach.

- **Žiadatelia účtujúcich v sústave jednoduchého účtovníctva**

- ak je hodnota uvedená v riadku 12 (Príjmy a Výdavky) kladná (predstavuje zisk), resp. nula za bežné obdobie, podnik nie je vyhodnotený ako podnik v ťažkostiach,
- ak je hodnota uvedená v riadku 12 (Príjmy a Výdavky) záporná za bežné obdobie a zároveň je hodnota uvedená v riadku 21 (Majetok a Záväzky) záporná za bežné obdobie, ide o podnik v ťažkostiach,
- ak je hodnota uvedená v riadku 12 (Príjmy a Výdavky) záporná (predstavuje stratu) a zároveň je hodnota riadku 21 (Majetok a záväzky) kladná za bežné obdobie, pričom absolútna hodnota uvedená v riadku 12 (Príjmy a Výdavky) je väčšia ako ½ hodnoty uvedenej v riadku 21 (Majetok a Záväzky), ide o podnik v ťažkostiach.

- **Žiadatelia, ktorí neuplatňujú preukázateľné daňové výdavky, ale uplatňujú výdavky paušálnym percentom z dosiahnutých príjmov**

Z riadku základ dane (riadok č. 39) daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby typ B podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov z roka prechádzajúcemu roku zisťovania, či je podnik v ťažkostiach, je potrebné overiť, či žiadateľ dosiahol zisk alebo stratu.

1. V prípade, že žiadateľ podal v predchádzajúcom roku daňové priznanie a dosiahol zisk (kladné číslo), podnik nie je klasifikovaný ako podnik v ťažkostiach⁸.
2. V prípade, že žiadateľ daňové priznanie nepodal, resp. dosiahol stratu, vzhľadom na to, že takýto subjekt nie je povinný viesť účtovníctvo ani daňovú evidenciu, skúmanie splnenia podmienok definície je v praxi neaplikovateľné, preto z hľadiska opatrnosti je potrebné tento podnik vyhodnotiť ako podnik v ťažkostiach až do momentu, kým sa na základne konkrétnych dokladov nepreukáže opak.

(Pozn.: posudzuje sa len v prípade, ak si žiadateľ môže uplatniť paušálne výdavky percentom k dosiahnutým príjmom v zmysle príslušnej výzvy, príručky pre žiadateľa, zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a pod. Ak si žiadatelia budú musieť uplatňovať preukázateľné výdavky v zmysle spomínaných dokumentov a uplatnia si paušálne výdavky, budú posudzovaní ako podniky v ťažkostiach.)

⁸ Daňové priznanie je povinný podať každý daňovník, ak za zdaňovacie obdobie dosiahol zdaniteľné príjmy presahujúce 50% nezdaniteľného základu dane. Daňové priznanie je povinný podať aj daňovník ktorého zdaniteľné príjmy nepresiahli 50% nezdaniteľného základu dane, ale vykazuje daňovú stratu.

4.3 Písm. c) – všetci žiadatelia

Podnik je považovaný za podnik v ťažkostiach, ak spĺňa kritéria zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov, ktorý je všeobecne právne záväzný pre všetky subjekty slovenského právneho poriadku (aj v nadväznosti na ust. §242 a §243 Trestného zákona).

4.4 Písm. d) - všetci žiadatelia, ktorí nie sú klasifikovaní ako MSP

Usmernenie bodu 20 písm. b) hovorí, že ide o podnik v ťažkostiach „v prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:

- 1) bol účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému imaniu vyšší než 7,5;
a
- 2) pomer zisku podniku pred úrokmi, zdanením a odpismi (EBITDA) k nákladovým úrokom (ukazovateľ úrokového krytia na základe EBITDA) bol nižší než 1,0“.

- **Žiadatelia účtujúci v systéme podvojného účtovníctva**

- 1) Údaje zo súvahy: Pomer hodnoty uvedenej v riadku 101 (Záväzky) k hodnote uvedenej v riadku 80 (Vlastné imanie) je väčší ako 7,5 za bežné ako aj predchádzajúce obdobie súvahy;
a zároveň
- 2) Údaje z výkazu ziskov a strát: Pomer „zisku podniku pred úrokmi, zdanením a odpismi“ (EBITDA) k nákladovým úrokom (t.j. EBITDA / Nákladové úroky) je menší ako 1,0 za bežné ako aj predchádzajúce obdobie výkazu ziskov a strát.

EBITDA - hodnota uvedená v riadku 56 (Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením) navýšená o hodnoty uvedené v riadkoch 49 (Nákladové úroky) a 21 (Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku), a ponížená o hodnotu uvedenú v riadku 39 (Výnosové úroky).
Nákladové úroky - hodnota uvedená v riadku 49 (Nákladové úroky).

- **FO – podnikateľ účtujúci v systéme jednoduchého účtovníctva**

V tomto prípade PPA, resp. riadiaci orgán, preskúma splnenie náležitostí bodu 20 písm. d) individuálne.

Bratislava 2015

Vypracovala PPA

Schválilo MPRV SR

PRÍLOHY

**Príloha 1 – Súbor vo formáte Microsoft Excel na rýchlu identifikáciu podniku v ťažkostiach
(elektronická príloha)**